

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Ndz/1/2021
Identifikačné číslo spisu: 1020200881
Dátum vydania rozhodnutia: 13.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1020200881.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1. Ing. I. R.V., bytom U. XX, XXX XX Q., 2/ Ing. arch. D. Č., bytom C. XX, XXX XX Q. 3/ Mgr. L. B., PhD., bytom C. X, XXX XX Q.-D., 4/ Mgr. C. G., bytom U. X, XXX XX Q., všetci zastúpení spoločnosťou Consilior Iuris, s.r.o., advokátskou kanceláriou, so sídlom Radlinského 51, 811 07 Bratislava, IČO: 47 231 157, proti žalovanému: Okresný úrad Bratislava, odbor výstavby a bytovej politiky, so sídlom Tomášikova 46, 832 05 Bratislava, za účasti: 1/ T. W., bytom L. X, XXX XX I. U. R., 2/ L. A., bytom D. XX, XXX XX I. U. R., 3/ L. B., bytom Q. XX, XXX XX I. U. R., 4/ Mgr. T. B., bytom W. XX, XXX XX I. U. R., 5/ Ing. C. P., bytom Q. X, XXX XX S., 6/ N. B.P., bytom W. X, XXX XX Š., 7/ D. T., bytom U. XX, XXX XX Q., 8/ L. U., bytom W. XX, XXX XX I. U. R., 9/ T. W., bytom W. XX, XXX XX I. U. R., 10/ Ing. U. R., bytom W. XX, XXX XX I. U. R., 11/ Ing. L. P., bytom G. XXXX/XX, XXX XX U., 12/ S. M., bytom F. XXXX/XX, XXX XX Q., 13/ Ing. arch. F. A., bytom Q. XX, XXX XX I. U. R., 14/ Ing. P. A., bytom Q. XX, XXX XX I. U. R., 15/ JUD. J. R., bytom U. XX, XXX XX Q., 16/ Ing. R. Š., bytom D. XX, XXX XX I. U. R., 17/ Ing. B. W., MBA, bytom D. XX, XXX XX I. U. R., 18/ Ing. E. W., bytom U. XX, XXX XX Q., 19/ iTrade 28 s.r.o., so sídlom Pražská 5, 811 04 Bratislava, IČO: 47 249 251, 20/ Mudroňova SK 15 s.r.o., so sídlom Pražská 5, 811 04 Bratislava, IČO: 47 252 537, 21/ FDG 5 s.r.o., so sídlom Pražská 5, 811 04 Bratislava, IČO: 47 252 570, 22/ Mudroňova SK 23 s.r.o., so sídlom Pražská 5, 811 04 Bratislava, IČO: 47 252 642, 23/ Mudroňova SK 24 s.r.o., so sídlom Pražská 5, 811 04 Bratislava, IČO: 47 252 405, 24/ Mudroňova SK 25 s.r.o., so sídlom Pražská 5, 811 04 Bratislava, IČO: 47 252 481, 25/ Mudroňova SK 26 s.r.o., so sídlom Pražská 5, 811 04 Bratislava, IČO: 47 252 499, 26/ Mudroňova SK 27 s.r.o., so sídlom Pražská 5, 811 04 Bratislava, IČO: 47 252 570, 27/ iTrade 29 s.r.o., so sídlom Pražská 5, 811 04 Bratislava, IČO: 47 249 251, 28/ iTrade 30 s.r.o., so sídlom Pražská 5, 811 04 Bratislava, IČO: 47 249 269, 29/ iTrade 31 s.r.o., so sídlom Pražská 5, 811 04 Bratislava, IČO: 47 249 480, 30/ iTrade 32 s.r.o., so sídlom Pražská 5, 811 04 Bratislava, IČO: 47 249 293, 31/ iTrade 33 s.r.o., so sídlom Pražská 5, 811 04 Bratislava, IČO: 47 47 249 21, účastníci 15/ a 19/ až 31/ právne zastúpení advokátskou kanceláriou Kolíková & Partners, s.r.o., so sídlom Radvanská 21, 811 01 Bratislava, IČO: 47 239 441, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-BA-OVBP2-2020/035280/MRV zo dňa 7. apríla 2020 vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1S/150/2020, o námietke zaujatosti vznesenej ďalšími účastníkmi v 15. a 19. až 31. rade proti členom senátu 1S Krajského súdu v Bratislave a voči ostatným sudcom Krajského súdu v Bratislave, takto

rozhodol:

Sudcovia Krajského súdu v Bratislave JUDr. Michal Dzurdzík, PhD. a JUDr. Vlastimil Pavlíkovský sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn.

1S/150/2020.

Sudcovia Krajského súdu v Bratislave JUDr. Marta Barková, JUDr. Otilia Belavá, Mgr. Marián Degma, JUDr. Eva Fulcová, JUDr. Jeannette Hajdinová, JUDr. Renáta Janáková, JUDr. Beáta Jurgošová, JUDr. Blanka Malichová, Mgr. Miriam Plavčáková a JUDr. Anna Peťovská, PhD. nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1S/150/2020.

Odôvodnenie

1. Žalobou, doručenou Krajskému súdu v Bratislave dňa 19. júna 2020, sa žalobcovia domáhali preskúmania rozhodnutia žalovaného č. OU-BA-OVBP2-2020/035280/MRV zo 7. apríla 2020 a žiadali, aby krajský súd uvedené rozhodnutie zrušil a rovnako aby zrušil aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa - obce Ivanka pri Dunaji č. j. Vyst.4847-16-Kt z 23. mája 2017 a vec vrátil prvostupňovému správnenému orgánu na ďalšie konanie. Vec bola na Krajskom súde v Bratislave pridelená senátu 1S a je vedená na krajskom súde pod sp. zn. 1S/150/2020.

2. Dňa 28. októbra 2020 bola Krajskému súdu v Bratislave doručená námietka zaujatosti, ktorú vzniesli ďalší účastníci v 15. a 19. až 31. rade voči členom senátu 1S Krajského súdu v Bratislave a taktiež voči ostatným sudcom Krajského súdu v Bratislave. Dôvodom podania námietky zaujatosti voči sudcom Krajského súdu v Bratislave bola skutočnosť, že žalobca v 3. rade pôsobil v období rokov 2006 až 2013 na rôznych pozíciách na Krajskom súde v Bratislave a od roku 2013 až po súčasnosť pôsobí na Okresnom súde Bratislava I, pričom po celý čas je miestom výkonu funkcie žalobcu v 3. rade budova Justičného paláca. Z tohto dôvodu ďalší účastníci v 15. a 19. až 31. rade žiadali, aby najvyšší súd skúmal charakter kolegiálnych vzťahov medzi žalobcom v 3. rade a sudcami Krajského súdu v Bratislave s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu pri posudzovaní, či ide o vzťah takej intenzity, ktorý môže zakladať dôvod na vylúčenie sudcov. Súčasne žiadali, aby sudkyňa JUDr. Zuzana Mališová, ktorá bola členkou senátu 1S na Krajskom súde v Bratislave, nerozhodovala ani o námietke zaujatosti a ani vo veci samej na Najvyššom súde Slovenskej republiky.

3. K zachovaniu zákonnej lehoty na uplatnenie námietky zaujatosti ďalší účastníci konania v 15. a 19. až 31. rade uviedli, že ďalší účastník v 15. rade disponoval len všeobecnou informáciou, že žalobca v 3. rade je sudcom Okresného súdu Bratislava I, avšak nevedel, kde presne predtým pôsobil, a preto prostredníctvom žiadosti o sprístupnenie informácie zisťoval, aké pozície v rámci súdov zastával žalobca v 3. rade. Dňa 23. októbra 2020 prevzal rozhodnutie, v ktorom mu bola poskytnutá informácia, že požadované informácie sú dostupné na stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, na elektronickom odkaze poskytnutom v rozhodnutí, na ktorom je zverejnený profesijný životopis žalobcu v 3. rade. Keďže ďalší účastník v 15. rade predstavuje personálny substrát v rámci ďalších účastníkov v 19. až 31. rade, oznámenie odkazu na profesijný životopis žalobcu v 3. rade ďalšiemu účastníkovi v 15. rade je možné považovať za oznámenie ďalším účastníkom v 19. až 31. rade.

4. Ďalší účastníci konania v 15. a 19. až 31. rade podaním z 10. decembra 2020 doplnili námietku zaujatosti o informáciu, že žalobca v 3. rade bol uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky č. 273/2020 z 27. októbra 2020 preložený na výkon funkcie sudcu na Krajský súd v Bratislave s účinnosťou od 1. januára 2021. O tejto skutočnosti sa ďalší účastníci konania v 15. a 19. až 31. rade dozvedeli prehliadaním webstránky Súdnej rady Slovenskej republiky dňa 3. decembra 2020.

5. K podanej námietke zaujatosti sa vyjadrili členky senátu 1S na Krajskom súde v Bratislave, JUDr. Marta Barková a JUDr. Renáta Janáková. JUDr. Zuzana Mališová, ktorá bola treťou členkou senátu 1S v čase doručenia žaloby Krajskému súdu v Bratislave, bola s účinnosťou od 1. októbra 2020 dočasne pridelená na výkon funkcie sudcu na Najvyšší súd Slovenskej republiky (uznesenie Súdnej rady Slovenskej republiky č. 241 z 22. septembra 2020) a s účinnosťou od 1. novembra 2020 bola preložená na výkon funkcie sudcu na Najvyšší súd Slovenskej republiky (uznesenie Súdnej rady Slovenskej republiky č. 241 z 22. septembra 2020).

republiky č. 287 z 27. októbra 2020).

6. Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave JUDr. Marta Barková (predsedníčka senátu vo veci vedenej pod sp. zn. 1S/150/2020) sa k vznesenej námietke zaujatosti vyjadrila tak, že žalobcu v 3. rade (sudcu Mgr. L. B., PhD.) osobne nepozná (iba z videnia), nikdy s ním nebola pracovne prepojená, nemá k nemu žiadny osobný vzťah a v budove Justičného paláca ho nestretla už niekoľko rokov. V danej veci sa necíti byť zaujatá.

7. Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave JUDr. Renáta Janáková (členka senátu vo veci vedenej pod sp. zn. 1S/150/2020) k vznesenej námietke zaujatosti uviedla, že žalobcu v 3. rade (sudcu Mgr. L. B., PhD.) pozná iba ako kolegu, ktorého občas stretáva v Justičnom paláci. Osobne ho nepozná, nekontaktuje sa s ním a ani sa v súkromí nestretávajú. O pracovných veciach sa nikdy nerozprávali. Ide čisto o profesionálny a kolegiálny vzťah, a preto sa necíti byť vo veci zaujatá.

8. Námietka zaujatosti podaná ďalšími účastníkmi konania v 15. a 19. až 31. rade bola spolu so spisovým materiálom Krajského súdu v Bratislave predložená dňa 6. novembra 2020 na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Vec bola na najvyššom súde pridelená náhodným výberom senátu 10S v zložení JUDr. Jana Hatalová, PhD., JUDr. Elena Berthotyová, PhD., JUDr. Zuzana Mališová, a bola vedená pod sp. zn. 10Ndz/3/2020.

9. Nakoľko členkou senátu 10S na Najvyššom súde Slovenskej republiky bola JUDr. Zuzana Mališová (ktorá bola v čase doručenia žaloby členkou senátu vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1S/150/2020), bola vec vedená na najvyššom súde pod sp. zn. 10Ndz/3/2020 predložená senátu 9S na rozhodnutie o vylúčení JUDr. Zuzany Mališovej z rozhodovania o vznesenej námietke zaujatosti, pričom Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 9Ndz/2/2020 z 18. novembra 2020 rozhodol, že sudkyňa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Zuzana Mališová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 10Ndz/3/2020. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 17. decembra 2020.

10. Dňa 8. decembra 2020 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručené vyjadrenie žalobcu v 3. rade zo 7. decembra 2020, v ktorom uvádza, že ďalší účastník konania v 15. rade mal o žalobcovi v 3. rade už v roku 2017 (keď ho žiadal o stretnutie) dostatok informácií, vrátane vedomosti o pôsobení žalobcu v 3. rade na Krajskom súde v Bratislave. Následne v roku 2018 ďalší účastník konania v 15. rade opätovne žiadal žalobcu v 3. rade o stretnutie, a to v súvislosti s prvou správnu žalobou, vedenou na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 5S/14//2018, pričom žalobcovi v 3. rade na tomto stretnutí povedal, že sa dozvedel, že žalobca v 3. rade v minulosti pracoval pre niektorých členov senátu ako vyšší súdny úradník.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 10Ndz/3/2020 následne listom z 11. decembra 2020 vrátil spis Krajskému súdu v Bratislave bez rozhodnutia o vznesenej námietke zaujatosti s tým, že v prvom rade je dôležité náležite vyhodnotiť včasnosť podanej námietky zaujatosti ďalšími účastníkmi konania v 15. a 19. až 31. rade, a v prípade, že bola podaná v zákonnej lehote, bude potrebné doplniť spis o vyjadrenie tretieho člena senátu rozhodujúceho vo veci sp. zn. 1S/150/2020, resp. o vyjadrenia ostatných sudcov správneho kolégia Krajského súdu v Bratislave.

12. Na výzvu Krajského súdu v Bratislave sa podaním z 5. februára 2021 žalobcovia vyjadrili k skutočnostiam uvedených v podanej námietke zaujatosti, pričom zotrvali na tvrdení, že ďalší účastník konania v 15. rade mal už v roku 2018 vedomosť o rozhodných skutočnostiach týkajúcich sa pôsobenia žalobcu v 3. rade na Krajskom súde v Bratislave. Poukázali na to, že účastník konania nesie dôkazné bremeno vo vzťahu k otázke včasnosti podania námietky zaujatosti a navrhli súdu, aby vykonal informatívny výsluch osoby žalobcu v 3. rade ako aj ďalšieho účastníka konania v 15. rade.

13. K vyjadreniu žalobcov z 5. februára 2021 sa podaním z 9. marca 2021 vyjadrili ďalší účastníci konania v 15. a 19. až 31. rade tvrdiac, že o skutočnostiach v rozsahu podanej námietky zaujatosti

nemali vedomosť v roku 2018, ale sa o nich dozvedeli až z profesijného životopisu žalobcu v 3. rade tak, ako je to popísané vo vznesenej námietke zaujatosti. Uskutočnenie navrhovaného spoločného výsluchu osoby nepovažovali za potrebné s ohľadom na predložené tvrdenia a navrhnuté dôkazy.

14. Krajský súd v Bratislave vyzval sudcov správneho kolégia, aby sa vyjadrili k námietke zaujatosti z 28. októbra 2020 vznesenej ďalšími účastníkmi konania v 15. a 19. až 31. rade.

15. Z vyjadrenia sudcov správneho kolégia JUDr. Otílie Belavej, Mgr. Mariána Degmu, JUDr. Evy Fulcovej, JUDr. Jeannette Hajdinovej, JUDr. Beáty Jurgošovej, JUDr. Blanky Malichovej, Mgr. Miriam Plavčákovej a JUDr. Anny Peťovskej, PhD. vyplýva, že sa necítia byť vo veci zaujatí.

16. Sudca správneho kolégia JUDr. Michal Dzurdzík PhD. uviedol, že žalobcu v 3. rade pozná, majú kamarátsky vzťah od vysokej školy a v danej veci sa cítia byť zaujatí.

17. Sudca správneho kolégia JUDr. Vlastimil Pavlikovský uviedol, že v danej veci sa cítia byť zaujatí, nakoľko ďalší účastník konania v 15. rade je jeho spolužiak zo základnej školy a z vysokej školy a sú kamaráti.

18. Spis vedený na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1S/150/2020, doplnený o uvedené vyjadrenia, krajský súd opätovne predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 8. apríla 2021 na rozhodnutie o námietke zaujatosti vznesenej ďalšími účastníkmi konania v 15. a 19. až 31. rade. Spis je na najvyššom súde vedený pod sp. zn. 10Ndz/1/2021.

19. Pri predložení veci krajský súd uviedol, že z údajov Obchodného registra vedeného na Okresnom súde Bratislava I mal preukázané, že ďalší účastníci konania v 19. až 31. rade sú obchodné spoločnosti a ich konateľom je JUDr. J. R. (ďalší účastník konania v 15. rade). Aj keď JUDr. J. R. nahliadal dňa 29. júna 2020 do súdneho spisu v konaní vedenom pod sp. zn. 1S/150/2020, z predložených dôkazov nebolo podľa názoru krajského súdu jednoznačne preukázané, že ďalší účastníci konania v 19. až 31. rade sa dozvedeli už pred uplynutím zákonnej sedemdňovej lehoty o dôvode, pre ktorý majú byť sudcovia správneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, resp. ostatní sudcovia Krajského súdu v Bratislave vylúčení. Uvedené nevyplýva ani z predložených čestných vyhlásení žalobcom, ktoré sa týkajú iba ďalšieho účastníka konania v 15. rade ako fyzickej osoby.

20. Krajský súd ďalej poukázal na to, že Dodatkom č. 10 k Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave s účinnosťou od 15. októbra 2020, z dôvodu pridelenia JUDr. Zuzany Mališovej od 1. októbra 2020 na Najvyšší súd Slovenskej republiky, bolo určené v súdnom oddelení 1S, 1NcS, 1Scud zloženie senátu takto: „v kalendárnych dňoch s číselným označením 1 až 15 - JUDr. Vlastimil Pavlikovský, zastupovanie vzájomné; v kalendárnych dňoch s číselným označením 16 až 31 - JUDr. Michal Dzurdzík, PhD., zastupovanie vzájomné”.

21. Podaním z 25. februára 2021, doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 26. februára 2021, ďalší účastníci konania v 15. a 19. až 31. rade žiadali najvyšší súd o zdržanlivosť v rozhodovaní o námietke zaujatosti v konaní sp. zn. 10Ndz/3/2020 (v súčasnosti je konanie vedené pod sp. zn. 10Ndz/1/2021, pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky), a to z dôvodu, že podľa ich názoru Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 9Ndz/2/2020 z 18. novembra 2020 porušil právo účastníkov konania na nestranný súd, ako aj ich právo na primerané odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a preto účastníci v 19. a 21. rade napadli uvedené uznesenie ústavnou sťažnosťou podanou na Ústavnom súde Slovenskej republiky dňa 17. februára 2021, pričom sťažovatelia ústavnému súdu zároveň navrhli, aby podľa § 130 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky uloží povinnosť, aby o námietke zaujatosti voči sudcom Krajského súdu v Bratislave nerozhodoval senát 10S do času, kým nebude rozhodnuté o ústavnej sťažnosti.

22. Podľa § 87 ods. 1 Správneho súdneho poriadku sudca správneho súdu je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti, alebo ak konal, či rozhodoval vo veci ako zamestnanec orgánu verejnej správy.
23. Podľa § 87 ods. 2 Správneho súdneho poriadku vylúčený je i sudca správneho súdu, ktorý prejednával a rozhodoval tú istú vec na správnom súde inej inštalácie.
24. Podľa § 87 ods. 3 Správneho súdneho poriadku dôvodom na vylúčenie sudcu správneho súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.
25. Podľa § 90 ods. 1 Správneho súdneho poriadku účastník konania má právo z dôvodov uvedených v § 87 uplatniť námietku zaujatosti.
26. Podľa § 90 ods. 2 Správneho súdneho poriadku v námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa účastník konania podávajúci námietku o dôvode vylúčenia dozvedel a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti, správny súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému správne súdu nepredkladá. Ustanovenie § 58 ods. 1 sa nepoužije.
27. Podľa § 91 ods. 1 Správneho súdneho poriadku námietku zaujatosti je potrebné uplatniť najneskôr do siedmich dní, odkedy sa účastník konania dozvedel o dôvode, pre ktorý je sudca správneho súdu vylúčený. Na neskôr uplatnenú námietku zaujatosti správny súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému správne súdu nepredkladá.
28. Podľa § 92 ods. 1 Správneho súdneho poriadku správny súd predloží vec s vyjadrením namietaného sudcu nadriadenému správne súdu do siedmich dní od uplatnenia námietky zaujatosti.
29. Podľa § 92 ods. 2 Správneho súdneho poriadku o tom, či je sudca vylúčený, rozhodne nadriadený správny súd do siedmich dní.
30. Podľa § 93 Správneho súdneho poriadku ak účastník konania namieta zaujatosť aj ďalších sudcov toho istého súdu, k námietke zaujatosti sa vyjadria títo sudcovia, iba ak o to požiadajú nadriadený správny súd rozhodujúci o námietke zaujatosti. Nadriadený správny súd rozhoduje o vylúčení ďalších sudcov, iba ak zároveň rozhodne o vylúčení toho sudcu, ktorý má vec prejsť a rozhodnúť.
31. Najvyšší súd posudzoval splnenie procesných podmienok pre rozhodovanie o vznesenej námietke zaujatosti a následne samotnú opodstatnenosť tvrdenej možnosti vzniku pochybnosti o nezaujatosti sudcov Krajského súdu v Bratislave z aspektu preukázania existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu.
32. Pokiaľ ide o dodržanie zákonnej lehoty siedmich dní (§ 91 ods. 1 Správneho súdneho poriadku) na uplatnenie námietky zaujatosti, najvyšší súd zhodne so závermi krajského súdu konštatuje, že tvrdenie účastníkov konania podávajúcich námietku zaujatosti o skutočnom momente dozvedenia sa dôvodov vyvolávajúcich pochybnosť o nezaujatosti sudcov krajského súdu bolo síce v konaní spochybnené, ale nakoľko nebolo toto tvrdenie preukázateľne vyvrátené, najvyšší súd musí považovať vznesenú námietku zaujatosti za včasne uplatnenú.
33. K žiadosti ďalších účastníkov konania v 15. a 19. až 31. rade o zdržanlivosť v rozhodovaní o námietke zaujatosti najvyšší súd uvádza, že pri postupe v konaní je viazaný procesnou právnou úpravou, pričom pre rozhodnutie najvyššieho súdu o námietke zaujatosti predloženej krajským súdom platí striktná zákonná lehota siedmich dní (§ 92 ods. 2 Správneho súdneho poriadku).

34. Vzhľadom na to, že uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 9Ndz/2/2020 z 18. novembra 2020 napadli ďalší účastníci konania v 19. a 21. rade ústavnou sťažnosťou, Najvyšší súd Slovenskej republiky požiadal Ústavný súd Slovenskej republiky o poskytnutie informácie, či ústavný súd rozhodol o uvedenej ústavnej sťažnosti (evidovanej na ústavnom súde pod č. Rvp: 343/2021), resp. či rozhodol o návrhu sťažovateľov na vydanie dočasného opatrenia o uložení povinnosti senátu Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 10S nerozhodovať o námietke zaujatosti do času, kým nebude rozhodnuté o ústavnej sťažnosti.

35. Ústavný súd Slovenskej republiky podaním z 9. apríla 2021 informoval Najvyšší súd Slovenskej republiky, že vec vedená na ústavnom súde pod evidenčným číslom spisu Rvp 343/2021 zatiaľ predbežne prerokovaná nebola a nebolo rozhodnuté ani o návrhu sťažovateľa na vydanie dočasného opatrenia. Termín predbežného prerokovania veci ku dňu poskytnutia informácie určený nebol.

36. Za týchto okolností, keď sa v konaní o námietke zaujatosti musí najvyšší súd riadiť platnou procesnoprávnou úpravou stanovujúcou striktnú lehotu, v ktorej je najvyšší súd povinný rozhodnúť, zohľadňujúc zároveň skutočnosť, že Ústavný súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod evidenčným číslom spisu Rvp 343/2021 doposiaľ nerozhodol o návrhu na vydanie dočasného opatrenia, ktorým by senátu 10S uložil povinnosť nerozhodovať o námietke zaujatosti do času rozhodnutia o ústavnej sťažnosti a zároveň ústavný súd nerozhodol o ústavnej sťažnosti ani v merite veci, neexistuje pre najvyšší súd zákonná prekážka brániaca mu o námietke zaujatosti rozhodnúť, práve naopak, procesný predpis zaväzuje najvyšší súd, aby rozhodol v stanovenej lehote. Najvyšší súd Slovenskej republiky v prejednávanej veci rozhodol v zákonomnom zložení senátu v súlade s Rozvrhom práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, rešpektujúc pritom právoplatné uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 9Ndz/2/2020 z 18. novembra 2020 o tom, že sudkyňa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Zuzana Mališová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 10Ndz/3/2020 (v súčasnosti vedenej pod sp. zn. 10Ndz/1/2021).

37. Právo každého na nezávislý a nestranný súd, zakotvené v článku 36 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. V náleze sp. zn. II. ÚS 71/97) Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti pre uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť.“

38. Ak je právo na nestranný súd vážne ohrozené z dôvodu nedostatočných záruk nezaujatého konania zo strany sudcu, na predchádzanie a zabránenie možného nespravodlivého rozhodnutia slúži inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci. Je potrebné si uvedomiť, že ide o prostriedok ultima ratio, nakoľko tento inštitút v podstate zasahuje do ústavne garantovaného práva na zákonného sudcu, a preto je v každej konkrétnej veci potrebné k otázke možného vylúčenia (zákonného) sudcu z prejednávania veci pre zaujatosť pristupovať so všetkou opatrnosťou a dôkladnosťou a starostlivo zvážiť, či skutočne existujú dôvody, ktoré sudcovi celkom zjavne bránia vec prejednať a rozhodnúť nestranne a nezávisle.

39. Ústavný imperatív, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky), je predovšetkým ochranou proti ľubovoľnému či účelovému obsadzovaniu konajúceho súdu. Možno konštatovať, že rovnako neústavné a nezákonné ako prejednanie a rozhodnutie veci sudcom, o ktorého nezaujatosti je pochybnosť, by bolo aj rozhodnutie o vylúčení sudcu v prípade, kde pre také opatrenie nie sú splnené zákonné podmienky.

40. Účelom inštitútu vylúčenia sudcu správneho súdu z prejednávania a rozhodovania veci je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež

predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska ustanovenia § 87 Správneho súdneho poriadku je právne významný vzťah sudcu, a to buď vzťah k veci, k účastníkom konania alebo k zástupcom účastníkov konania.

41. Pomer k veci ako okolnosť spochybňujúca nezaujatosť sudcu predpokladá situáciu, keď sudca je právne zainteresovaný na výsledku konania. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k účastníkom tohto konania alebo k ich zástupcom. Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatosť konajúceho sudcu na pojednaní a rozhodnutí mu pridelenej veci spočíva na tom, kto vzniesol námietku zaujatosti. Na druhej strane k záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností.

42. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (napríklad Piersack proti Belgicku). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska (sudcu), ale podľa objektívnych symptómov. Práve tu sa uplatňuje teória zdania nezaujatosti (spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná). Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej veci a k účastníkom konania.

43. Subjektívne hľadisko účastníkov konania (prípadne sudcov samotných) je podnetom pre rozhodovanie o prípadnej zaujatosti, avšak ku konečnému rozhodnutiu o tejto otázke musí dôjsť výlučne na základe hľadiska objektívneho. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, alebo účastníka konania, považujúceho sudcu za zaujatého, ale v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je povaha subjektívneho vzťahu sudcu k veci samej, k účastníkom či ich zástupcom, ktorá je natoľko objektivizovateľná, že možno dôvodne pochybovať o nezaujatosti sudcu. K vylúčeniu sudcu môže dôjsť až vtedy, ak je evidentné, že jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom je takej povahy a intenzity, že aj napriek zákonom stanovenej povinnosti nebude schopný nezávisle a nestranne rozhodnúť.

44. V prvom rade je však potrebné brať zreteľ na to, že sudca je profesionál, spôsobilý odosobniť sa pri výkone svojej funkcie a rozhodovať nestranne. Pokiaľ účastník konania nepreukáže opak, resp. nepredloží súdu také konkrétne indicie, ktoré budú opaku vážne nasvedčovať, je potrebné vychádzať z uvedenej premisy (o nestrannom sudcovi) a neprelamovať princíp zákonného sudcu (teda neodnímať sudcovi vec pridelenú v súlade so zákonom, ani účastníkom konania neodnímať zákonného sudcu). Takýto postup bez vážnych dôvodov môže tiež následne vyvolať pochybnosti o nestrannom a nezávislom súde, a to napr. na strane ostatných účastníkov konania (ktorí zaujatosť sudcu nenamietali).

45. Vo veci, ktorá je predmetom tohto konania, ďalší účastníci v 15. a 19. až 31. rade vidia dôvod na pochybnosť o nestrannom rozhodovaní v tom, že jeden zo žalobcov (žalobca v 3. rade) pôsobil v období

rokov 2006 až 2013 na rôznych pozíciách na Krajskom súde v Bratislave (ako vyšší súdny úradník, resp. justičný čakateľ), od roku 2013 do roku 2020 vykonával funkciu sudcu na Okresnom súde Bratislava I a s účinnosťou od 1. januára 2021 bol preložený na výkon funkcie sudcu na Krajský súd v Bratislave, pričom po celý čas je miestom výkonu funkcie žalobcu v 3. rade budova Justičného paláca v Bratislave. Z uvedenej skutočnosti ďalší účastníci v 15. a 19. až 31. rade odvodzovali predpoklad, že kolegiálne vzťahy medzi žalobcom v 3. rade a sudcami Krajského súdu v Bratislave sú takej intenzity, ktorá zakladá dôvod na vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania veci.

46. K dôvodom vysloveným v uplatnenej námietke zaujatosti Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že samotná skutočnosť, že sudcovia navzájom, prípadne sudcovia a ostatní zamestnanci súdov majú medzi sebou kolegiálny vzťah nemôže indikovať záver o chýbajúcom nadhľade a nezaujatosti pri rozhodovaní jednotlivých právnych sporov, ak sa profesijní kolegovia ocitnú v rámci prejednávanej právnej veci v rôznych procesných pozíciách (v tomto prípade v pozícii žalobcu a v pozíciách sudcov). Ani skutočnosť, že nejde len o abstraktný kolegiálny vzťah v rámci jednej právnickej profesie, ale ide o konkrétne pracovné vzťahy kolegov existujúce na pôde jedného pracoviska či jednej budovy, ešte sama o sebe neznamená, že povaha takýchto vzťahov automaticky bráni sudcovi zachovať si pri rozhodovaní potrebný profesionálny odstup a vec posúdiť nezaujato.

47. V prejednávanej veci chýbajú okrem konštatovaných kolegiálnych vzťahov ďalšie atribúty, ktoré by tieto vzťahy povýšili na inú úroveň a zafarbili ich takou intenzitou (či už pozitívnu alebo negatívnou), ktorá by bola spôsobilá vzbudiť pochybnosť o nezaujatosti sudcu pri rozhodovaní. Podľa názoru najvyššieho súdu kolegiálny vzťah na pracovisku bez ďalších pridaných charakteristík vo forme pevnejších osobných väzieb a vážnej vzájomnej vzťahovej zainteresovanosti možno vyhodnotiť len ako vzťah neutrálnej povahy, ktorý z objektívneho hľadiska nemôže vyvolať oprávnenú pochybnosť o nemožnosti odpútať sa v profesionálnej rovine od takéhoto vzťahu a pri rozhodovaní naň vôbec neprihliadať. Zjednodušene možno uzavrieť, že pracovisko nemá charakter jednej domácnosti ani priateľského spoločenstva, kde sú životy jednotlivých členov vzájomne previazané a vzťahy medzi nimi citovo zafarbené.

48. Pokiaľ ide o kolegiálne vzťahy ako tvrdený dôvod na pochybnosti o nezaujatosti sudcu, rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je v tomto ohľade konštantná. Z mnohých rozhodnutí týkajúcich sa tejto problematiky možno poukázať napríklad na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Ndz 3/2012 z 29. októbra 2012, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že „dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nemôže byť ani samotná okolnosť, že sudcovia sa navzájom (ako kolegovia) poznajú a pravidelne sa stretávajú na pracovisku. Vzťahy sudcov navzájom sú vo všeobecnosti neutrálne, budované na princípoch profesionálnej spolupráce, riešenia obdobných pracovných úloh a problémov. Takéto kolegiálne vzťahy sudcov nemožno bez ďalšieho považovať za okolnosť vzbudzujúcu pochybnosti o ich nezaujatosti. Jedine v prípade, kedy vzájomný vzťah presiahne takto chápaný profesionálny rámec a nadobúda charakter bližšieho osobného vzťahu (rodinného, priateľského a pod.), možno o tejto okolnosti uvažovať ako o dôvode pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci.“

49. Ďalší účastníci konania v 15. a 19. až 31. rade v uplatnenej námietke zaujatosti neuviedli žiadne skutočnosti, ktoré by mali nasvedčovať tomu, že medzi žalobcom v 3. rade a sudcami krajského súdu ide o viac ako len o štandardné kolegiálne vzťahy. Ich subjektívny pocit, že sudcovia len na základe spoločného miesta výkonu svojej profesie v jednej budove so žalobcom v 3. rade budú pri rozhodovaní vec posudzovať zaujato nebol ničím objektivizovaný, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o vznesenej námietke zaujatosti tak, že sudcovia Krajského súdu v Bratislave JUDr. Marta Barková, JUDr. Otília Belavá, Mgr. Marián Degma, JUDr. Eva Fulcová, JUDr. Jeannette Hajdinová, JUDr. Renáta Janáková, JUDr. Beáta Jurgošová, JUDr. Blanka Malichová, Mgr. Míriam Plavčáková a JUDr. Anna Peťovská, PhD. nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1S/150/2020.

50. Sudcov Krajského súdu v Bratislave JUDr. Michala Dzurdzíka, PhD. a JUDr. Vlastimila

Pavlikovského najvyšší súd vylúčil z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1S/150/2020, a to vzhľadom na ich blízky pomer k účastníkom konania. Sudca JUDr. Michal Dzurdzík PhD. deklaroval svoj kamarátsky vzťah so žalobcom v 3. rade, trvajúci od čias vysokoškolského štúdia a sudca JUDr. Vlastimil Pavlikovský poukázal na svoj vzťah k ďalšiemu účastníkovi konania v 15. rade, s ktorým boli spolužiaci na základnej a vysokej škole a sú kamaráti. Obaja sudcovia vyjadrili svoj zaujatý postoj v dotknutej právnej veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že tieto skutočnosti sú relevantné z hľadiska kritérií ustanovených v § 87 ods. 1 Správneho súdneho poriadku a zakladajú dôvod pre ich vylúčenie z prejednávania a rozhodovania v danej veci.

51. Členkami senátu 1S na Krajskom súde v Bratislave, ktorému je na prejednanie a rozhodnutie pridelená vec vedená na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1S/150/2020, sú sudkyne JUDr. Marta Barková a JUDr. Renáta Janáková. Tieto vo svojich vyjadreniach k podanej námietke zaujatosti uviedli, že sa so žalobcom v 3. rade nestretávajú, nekontaktujú, nemajú s ním žiadny osobný vzťah. Z ich vyjadrení vyplýva, že k prejednávanej veci a účastníkom konania nemajú subjektívny vzťah takej kvality, ktorá by mala viesť k ich vylúčeniu. Rovnako takýto vzťah nebol identifikovaný ani na základe dôvodov uvádzaných v námietke zaujatosti vznesenej ďalšími účastníkmi konania v 15. a 19. až 31. rade.

52. Vzhľadom na to, že najvyšší súd vzhliadol dôvod na vylúčenie sudcov Krajského súdu v Bratislave JUDr. Michala Dzurdzíka, PhD. a JUDr. Vlastimila Pavlikovského z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1S/150/2020, pričom z Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave vyplýva, že ide o sudcov, ktorí by doplnili tretieho člena senátu 1S pri rozhodovaní vo veci, vyvstala potreba rozhodnúť aj o možnej zaujatosti ostatných sudcov správneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, z ktorých jeden sa bude podieľať na rozhodovaní vo veci.

53. Sudcovia Krajského súdu v Bratislave JUDr. Otília Belavá, Mgr. Marián Degma, JUDr. Eva Fulcová, JUDr. Jeannette Hajdínová, JUDr. Beáta Jurgošová, JUDr. Blanka Malichová, Mgr. Míriam Plavčáková a JUDr. Anna Peťovská, PhD. sa zhodne vyjadrili, že k účastníkom konania ani k prejednávanej veci nemajú žiaden osobný vzťah a necítia sa zaujať. Nakoľko z dôvodov uvedených v tomto rozhodnutí vyplýva, že neprijateľný pomer k veci a účastníkom nebol podľa názoru najvyššieho súdu preukázaný ani zo skutočností uvádzaných v samotnej námietke zaujatosti a o nestrannosti a nezaujatosti sudcov nie je dôvod pochybovať, najvyšší súd rozhodol tak, že uvedení sudcovia nie sú vylúčení z rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1S/150/2020.

54. Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0 (§ 147 ods. 2 v spojení s § 139 ods. 4 S. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.